

Geografia i Història

Codi: 44332
Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310486 Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes	OT	0	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Asunción Blanco Romero

Correu electrònic: Asuncion.Blanco@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Aram Monfort Coll

Sol Enjuanes Puyol

Prerequisits

No existeixen prerequisits per la realització d'aquesta assignatura.

Objectius

1. Complementar la formació dels graduats en Geografia, Història, Història de l'Art i altres ciències socials perquè puguin disposar dels coneixements bàsics i imprescindibles que estimulin la capacitat crítica i els facin comprendre el món que els envolta.
2. Integrar els coneixements dels complements de formació en Geografia, Història i Història de l'Art, apresos en el curs per enfrontar-se a la complexitat de la professió com a docent en l'educació secundària.
3. Comunicar les seves decisions i conclusions com especialista en ciències socials de manera clara i sense ambigüitats a l'alumnat, a les seves famílies i a la resta de professionals, aportant arguments a les pròpies afirmacions a partir d'una correcta presa de decisions basada en la reflexió sobre la responsabilitat social i ètica que implica l'exercici de la docència.
4. Valorar la importància de la formació continuada a l'hora d'ensenyar ciències socials i adquirir les habilitats necessàries per poder realitzar aquesta formació tant de manera autònoma com en equip amb altres professionals.
5. Comprendre el conjunt de coneixement adquirits en el Mòdul específic de didàctica de les ciències socials per poder iniciar-se en l'exercici de la docència a l'educació secundària.
6. Aplicar els coneixements didàctics adquirits en el curs i la seva capacitat de resolució de problemes a l'exercici de la docència com a professor/ra de ciències socials en centres i instituts d'educació secundària.

Competències

- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per a aprendre per sí mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
- Comunicar-se de manera efectiva, tant de manera verbal com no verbal.
- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a la especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant als processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la investigació.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de l'especialitat, com en els aspectes generals de la funció docent.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
2. Comunicar-se de forma efectiva, tant verbal com no verbalment.
3. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
4. Crear un clima que faciliti la interacció i valori les aportacions dels estudiants per a fomentar l'aprenentatge de les Ciències Socials a l'aula.
5. Demostrar que coneix contextos i situacions en que s'utilitzen i s'apliquen les Ciències Socials a l'ensenyament secundari: Geografia, Història i Història de l'Art, destacant el caràcter funcional d'aquestes.
6. Demostrar que coneix el valor formatiu i cultural de les Ciències Socials (Geografia, Història i Història de l'Art) i dels continguts d'aquestes disciplines que s'imparteixen en l'Educació Secundària Obligatòria i en el Batxillerat, i integrar aquests continguts en el marc de la ciència i de la cultura.
7. Demostrar que coneix la història i els desenvolupaments recents de les diferents corrents historiogràfiques o de pensament en Geografia, Història y Història de l'Art i les seves perspectives per a transmetre una visió dinàmica de les mateixes.
8. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
9. Generar propostes innovadores i competitives a l'activitat professional i a la investigació.
10. Posseir les habilitats d'aprenentatges necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de les Ciències Socials, com en els aspectes generals de la funció docent.
11. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació e integrar-les en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les Ciències Socials.

Continguts

L'assignatura de Complementos de Formació en Ciències Socials (10cr) està formada per 3 blocs:

- Complementos de Formació de Geografia, 3,33cr.

- Complements de Formació d'Història de l'Art, 3,33cr.
- Complements de Formació d'Història, 3,33cr.

El temari de cada un dels complements es detallarà al programa de principi de curs i es centrarà en els següents apartats generals:

GEOGRAFIA

- Geografia per entendre el món
- Grans zones climàtiques, paisatges i medis biogeogràfics
- El marc físic del planeta
- L'expressió gràfica i cartogràfica
- La població mundial en moviment
- Introducció als sistema d'informació geogràfica (SIG)
- Ciutats i territoris
- Geografia de la globalització

HISTÒRIA DE L'ART

- El potencial pedagògic de la història de l'art més enllà del relat cronològic
- L'art en el món actual: qui és artista? què és art?
- Eines per a apropar-nos a les obres d'art
- El concepte de patrimoni artístic i d'obra d'art com a producte social

HISTÒRIA

- L'ABC del tractament dels continguts històrics per als docents.
 1. Història i historiador.
 2. Fonts.
 3. Atzar i causalitat.
 4. Determinismes.
 5. Individu i col·lectiu en el procés històric.
- Coneixement i reflexions al voltant dels continguts curriculars d'Història a ESO i Batxillerat.
 1. 2n Batxillerat: Història contemporània d'Espanya, 1875-1986.
 2. 1r Batxillerat: Història contemporània mundial, 1789-2020.
 3. 4t ESO: Època Contemporània.
 4. 3r ESO: Època Moderna.
 5. 2n ESO: Època Medieval.
 6. 1r ESO: De la Prehistòria a l'Època Antiga.

Metodologia

Les hores que s'indiquen per cadascuna de les activitats formatives són orientatives i es poden veure modificades lleugerament en funció del calendari o de les necessitats docents.

En les activitats d'aula es proposarà treball en petit grup per tal de promoure el màxim la participació de tots els alumnes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Assistència i participació a classes magistrals, sortides, etc. i la realització d'activitats relacionades	62,5	2,5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Realització, revisió i avaluació dels treballs realitzats (informes, estudis de cas, resolució de problemes, exposicions, pràctiques de laboratori, treballs de camp...)	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de lectures i propostes de realització d'informes, disseny d'activitats, anàlisi i resolució de casos.	137,5	5,5	1, 5, 6, 7, 11

Avaluació

L'assistència a les classes és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les sessions de cada un dels professors/res que intervenen al Mòdul. En cas contrari es considerarà "no presentat".

Per aprovar el mòdul Geografia, Història i Història de l'Art cal obtenir una nota igual o superior a 5. Totes les activitats avaluatives entren a puntuar segons els seus percentatges.

El detall de l'avaluació de cada bloc es proporcionarà amb el programa a l'inici de curs. L'avaluació de cada bloc inclou activitats en grup i activitats individuals. Al llarg de la part del mòdul que cada professor/a imparteix, es poden demanar tasques complementàries sense haver de ser considerades necessàriament tasques d'avaluació, però sí de lliurament obligatori.

El lliurament de treballs es realitzarà prioritàriament per la via del campus virtual. Es podran habilitar altres vies de lliurament, previ acord amb el professorat, informades via presencial a la classe i via campus virtual. No s'acceptaran treballs lliurats per vies no acordades amb el professor/a ni tampoc els treballs amb formats incorrectes, que no incloguin el nom dels autors i la temàtica a la que fan referència o que s'enviïn fora de termini.

Els treballs i els exàmens es retornaran revisats pel professor/a corresponent com a màxim 1 mes després del seu lliurament o realització.

La còpia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que pot representar suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

Atès que la llengua vehicular del màster i de l'ensenyament secundari és el català, les tasques orals i escrites relacionades amb aquest mòdul s'han de presentar en aquesta llengua. En les activitats lliurades per escrit (individuals o en grup) es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. Així mateix, cal expressar-se oralment amb fluïdesa i correcció i cal mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser no avaluada, retornada o suspesa si el professorat considera que no compleix els requisits esmentats anteriorment.

Cal mostrar una actitud compatible amb la professió educativa per aprovar aquest mòdul. Es valorarà l'escolta activa, el respecte, la participació, la cooperació, i la puntualitat. També es tindrà en compte el compromís ètic amb els principis deontològics de la professió."

La qualificació final del mòdul de Geografia i Història tindrà en compte:

- El compliment dels criteris d'assistència
- El lliurament de les tasques proposades en el termini indicat
- L'absència de plagi d'acord amb les indicacions esmentades en els punts anteriors

Els estudiants que hagin suspès amb una nota mínima de 3,5 poden presentar-se a la recuperació que consistirà en un treball/prova. La recuperació es valorarà com a apte/no apte.

Les qüestions i/o dubtes referents a l'avaluació que no estiguin recollits en les indicacions anteriors es regiran pels següents documents:

- Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació

(<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>)

- Normativa d'Avaluació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Títol IV: Avaluació. Versió segons les modificacions aprovades per acord del Consell de Govern de 12 de juliol de 2017.

(<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de complements de formació d'història de l'art: activitat en grup i narrativa visual	33,3%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 10, 11
Avaluació de complements de formació d'història: Exposició oral a l'aula d'un simulacre de classe a 2on de Batxillerat i un a ESO	33,3%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Avaluació de complements de formació de geografia: sortida de camp i presentació escrita i oral dels resultats	33,3%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11

Bibliografia

Geografia per a docents

- Albet, Abeel. (2000). *Una geografia humana renovada: lugares y regiones en un mundo global*. Barcelona: Vicens Vives.
- Carreras, Carles. (1998). *Geografía Humana*. Barcelona: Edicions de laUB.
- Hiernaux, Daniel. i Lindon, A. (2006, eds.). *Tratado de Geografía Humana*. Barcelona: Anthropos.
- Lacoste, Yves (1990). *La Geografía: un arma para la guerra*. Barcelona: Anagrama.
- Lacoste, Yves i Girardhi, R. (1983). *Geografía general física y humana*. Barcelona Oikos-Tau.
- Nogué, Joan. i Romero, Juan. (2006). *Las otras geografías*. Barcelona: Tirant lo Blanch.
- Ortiz, Anna (2011, coord.). *Visions geogràfiques del món*. Bellaterra: Servei de Publicacions. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Pallarès, Montserrat. i Tulla, Antoni. (coords.). (2001). *Geografía regional*. Barcelona: UOC.
- Romero, Juan. (coord.). (2007). *Geografía Humana*. Barcelona: Ariel.
- Strahler, Arthur. (1974). *Geografía Física*. Barcelona: Omega.

Història per a docents

- Alcoberro, Agustí. (2015). 100 episodis claus de la Història de Catalunya. Valls: Cossetània.
- Carr, Edward. (1991). *¿Qué es la historia?* Barcelona: Ariel.
- DD.AA. (2005). *Historia de España*, Cátedra, Madrid.
- Fontana, Josep. (1992). *La història després del final de la història*. Vic: Eumo.
- Kamen, Henry. (2014). *Brevísima historia de España*, Espasa, Barcelona.
- Kinder, Hermann., Hilgemann, W., Hergt, M. (2007). *Atlas Histórico Mundial. De los orígenes a nuestros días*, Akal, Madrid.
- Moradiellos, Enrique. (1992). *Las Caras de Clio: introducción a la historia y a la historiografía*. Oviedo: Universidad de Oviedo. Servicio de publicaciones.
- Riquer, Borja de (2018). *Història mundial de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona.
- *Atlas Histórico Mundial (II). De la Revolución Francesa a nuestros días*, Akal, Madrid, 2006.
- Documents for history: www.sct.uab.cat/sibhilla/es/content/documents-history-0

Història de l'Art per a docent

- Elkins, James (2002). *Stories of art*. Nova York i Londres: Routledge.
- Freedman, Kerry (2006). *Enseñar la cultura visual. Currículum, estética y la vida social del arte*. Barcelona: Octaedro.
- Ramírez, Juan Antonio (dir.) (1996-1997) *Historia del arte*. Madrid: Alianza (4 volums)
- Woodford, Susan (2007) *Cómo mirar un cuadro*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Centre Georges Pompidou: www.centrepompidou.fr
- Musée d'Orsay: www.musee-orsay.fr
- Musée du Louvre: www.louvre.fr
- Museu Nacional d'Art de Catalunya: www.museunacional.cat
- Tate: www.tate.org.uk
- The Museum of Modern Art: www.moma.org
- The Metropolitan Museum of Art: www.metmuseum.org